

TYT-AYT-MSÜ Tarih Öğretmen Kurs Paketi

Türklerin Kullandığı Takvimler (Bölüm 1)

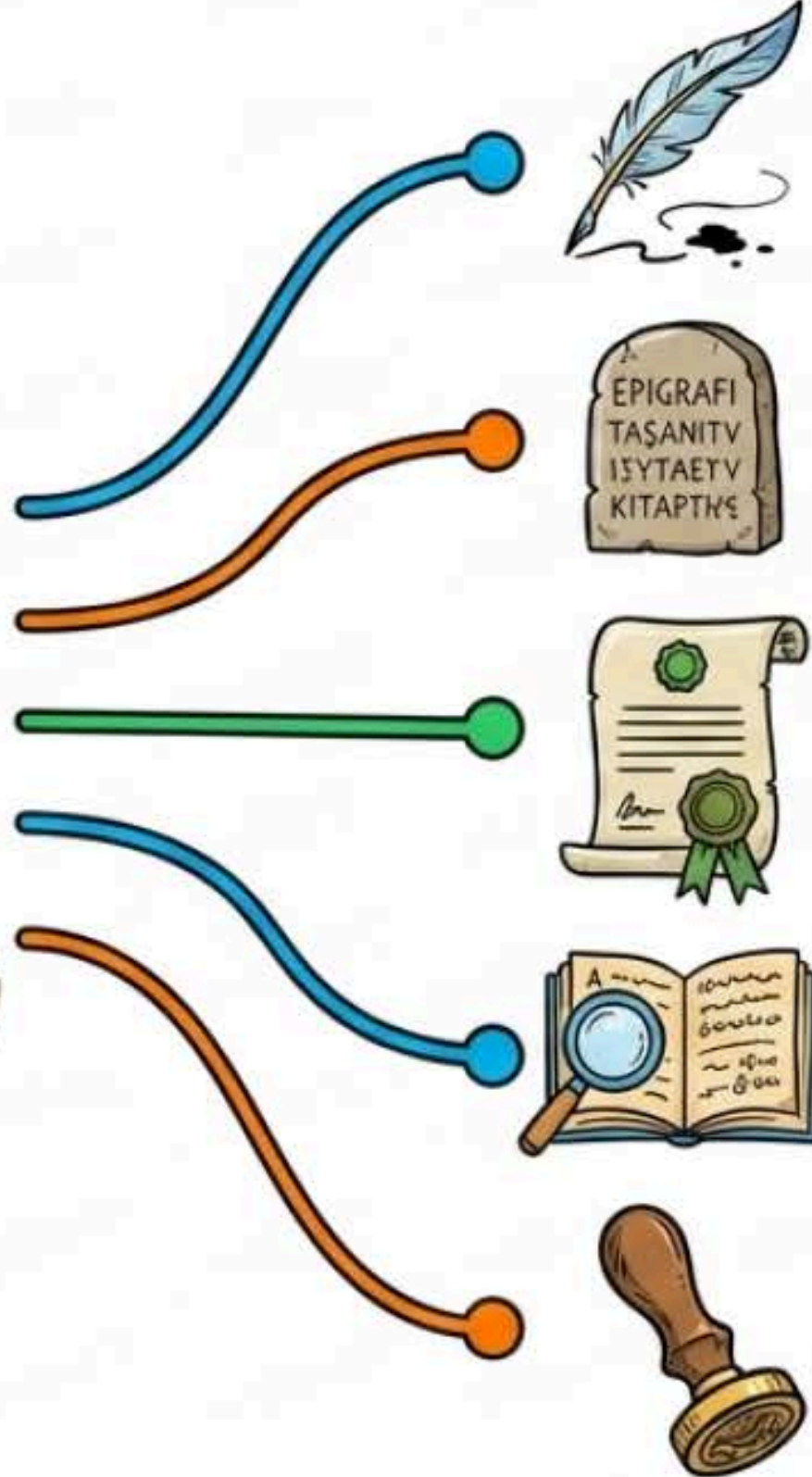
12 Hayvanlı Türk Takvimi

- Tür: **Güneş Yılı**
- Özellikler: Türklerin kullandığı **ilk takvimdir**. Yıllar sayıyla değil, **hayvan adlarıyla** anılır (12 yıllık devir).
- Kullananlar: Kök Türkler ve Uygurlar.

Hicrî Takvim

- Tür: **Ay Yılı** (354 gün).
- Özellikler: Başlangıcı **622** **Hicret'tir**. Hz. Ömer Dönemi'nde düzenlenmiştir.
- Kullanım: Günümüzde dinî günlerin belirlenmesinde kullanılır.

Tarihin Alet Çantası: Yazı ve Dil Bilimleri

Paleografya: Eski yazıları ve alfabeleri inceler.
(ÖSYM Anahtarı: Eski yazı)

Epigrafi: Taş, anıt ve mezar taşı üzerindeki kitabeleri inceler. (ÖSYM Anahtarı: Kitabe-yazıt)

Diplomatik: Ferman, berat, antlaşma gibi resmî belgelerin biçim ve türünü inceler.
(ÖSYM Anahtarı: Resmî belge)

Filoloji: Dillerin tarihini ve yapısını inceler, metinleri çözer. (ÖSYM Anahtarı: Dil-metin)

Sigilografi: Mühürleri özel olarak inceleyen alandır.

ORDU-MİLLET ANLAYIŞI VE TAKTİKLER

Her Türk Askerdir:

Ücretli askerlik yoktur,
halk savaşa hazırdır.

Onlu Sistem (MÖ 209):

Mete Han kurdu.

Tümen = 10.000 kişi.

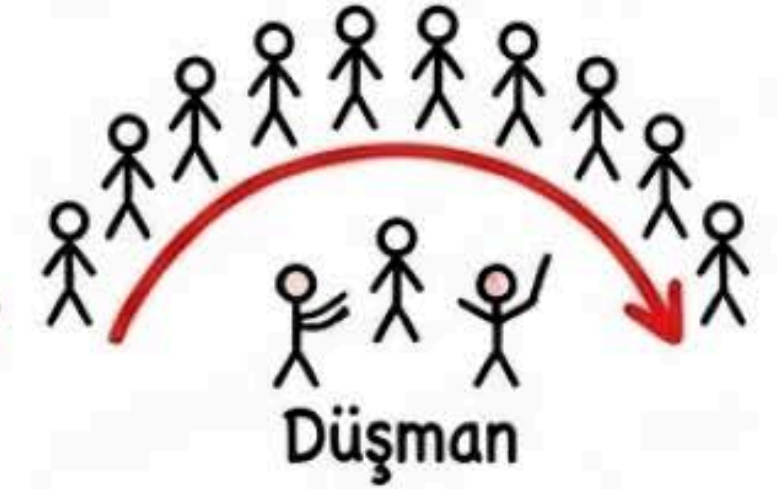
Komutan: Subaşı.

Temel Güç:

Hafif süvari, hız.

Silahlar: Isıklı Ok,
mızrak, kılıç.

Turan / Hilal Taktığı:

Sahte ricat (geri çekilme)
ve pusu stratejisi.

OSMANLI DEVLET'NİN İDARİ YAPISI

Osmanlı devlet idaresi

1. Seyfiye (askerî bürokrasi),
2. İlmiye (din, eğitim ve hukuk bürokrasisi) ve
3. Kalemîye (sivil bürokrasi) şeklinde birbirini tamamlayan üç bölümden oluşurdu.

Bu üç sınıf üyelerinin **Müslüman olma** zorunluluğu vardı.

Orhan Bey Dönemi Siyasi Olayları

1360'lar - **Edirne'nin Fethi:**

Yeni MEB müfredatına göre Edirne'nin alınması Orhan Bey dönemine aittir. Rumeli fetihleri için stratejik bir merkez olmuştur.

1337 - **İzmit'in Fethi:**

Kocaeli yarımadası egemenlik altına alındı.

1331 - **İznik'in Fethi:** Önemli bir eğitim ve kültür merkezi hâline getirildi.

1329 - **Palekanon (Maltepe) Savaşı:**

Bizans'ın İznik'i kurtarma girişimi püskürtüldü.

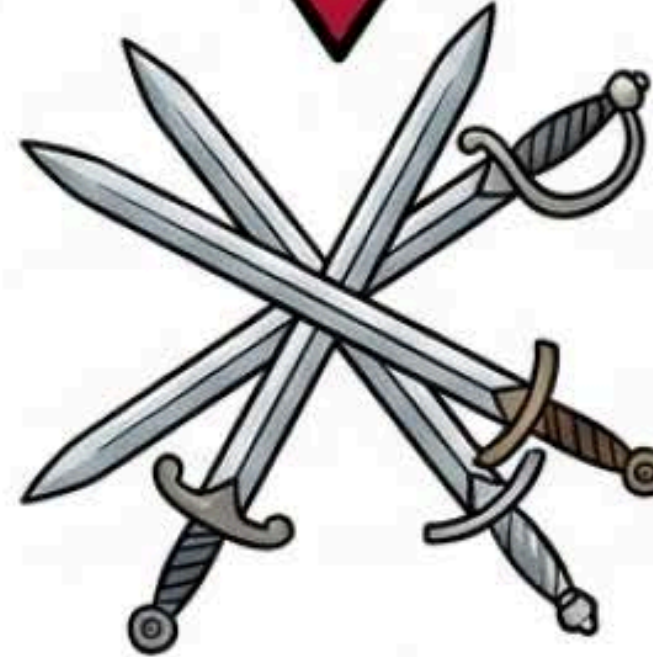
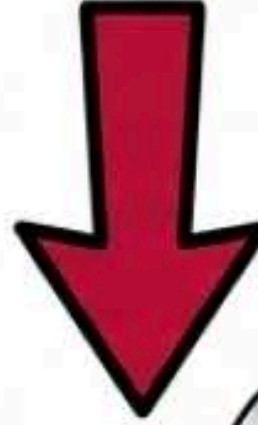
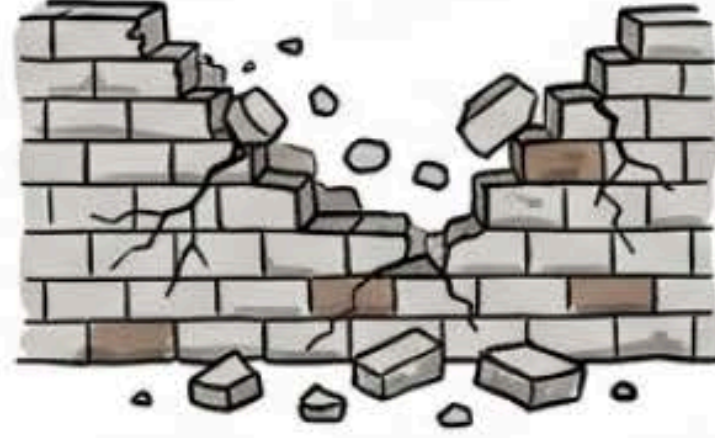

1326 - **Bursa'nın Fethi:**

Kuşatma tamamlandı, Bursa başkent yapıldı.

II. Viyana Kuşatması ve Kutsal İttifak

1683 II. Viyana Kuşatması, Merzifonlu Kara Mustafa Paşa komutasında gerçekleşti. Lehistan'ın Avusturya'ya yardıma gelmesiyle kuşatma **başarısız** oldu.

Kutsal İttifak Savaşları (1683-1699):

- Papa'nın teşvikiyle **Avusturya, Lehistan, Venedik, Rusya** ve **Malta** birleşerek **Kutsal İttifak**'ı kurdu.
- Osmanlı Devleti aynı anda birden fazla cephede 16 yıl savaşmak zorunda kaldı.
- **1691 Salankamen** ve **1697 Zenta** yenilgileri barış arayışını hızlandırdı.

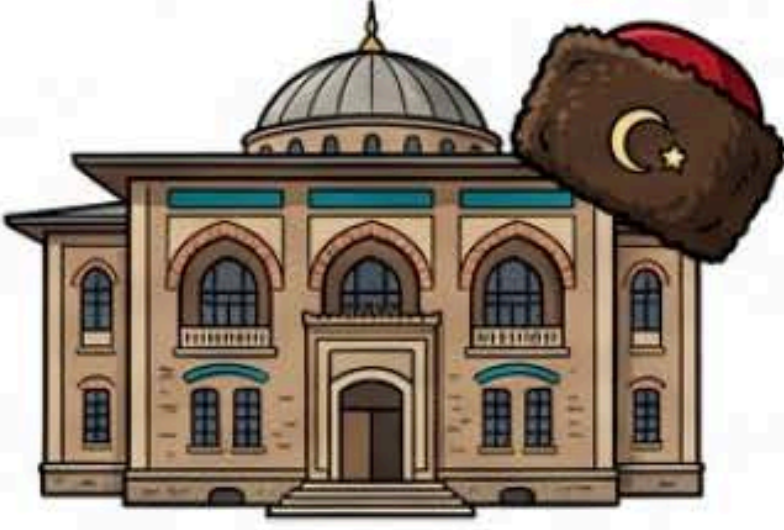

ÖSYM DİKKAT: II. Viyana'nın asıl önemi sadece bir kuşatma başarısızlığı değildir; Osmanlı'ya karşı Avrupa'nın **büyük bir karşı taarruz** ve ittifak sürecini başlatmasıdır.

Fatih ve II. Bayezid Dönemi

I. VE II. TBMM

I. TBMM (23 Nisan 1920)

Millî Mücadele'yi yönetti ve yeni devletin egemenlik temelini oluşturdu. Mecliste klasik siyasi partiler yoktu.

Mustafa Kemal'in öncülüğündeki Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Grubu **I. Grup**, muhalifler ise **II. Grup** olarak anıldı.

KARIŞTIRMA! Bu gruplar günümüzdeki gibi seçimle kurulmuş partiler değil, meclis içi siyasi gruplaşmalardır.

II. TBMM (11 Ağustos 1923)

Askerî safha bitince seçimler yenilendi. En büyük başarısı **23 Ağustos 1923'te Lozan Barış Antlaşması'nı** onaylamasıdır.

9 Eylül 1923'te Halk Fırkası kuruldu (Sonradan **Cumhuriyet Halk Fırkası** adını aldı).

ÖSYM SORMUŞ: 6 Ekim 1923'te İstanbul'un düşmandan teslim alınması, Atatürk'ün "Geldikleri gibi giderler" sözünü doğrular. Bu tarih, Millî Mücadele ile Cumhuriyet'e geçiş arasında köprüdür.

II. DÜNYA SAVAŞI DIŞ POLİTİKAMIZ

Genel Bilgi

- Cumhurbaşkanı İsmet İnönü
- Başbakanlar Refik Saydam, Şükrü Saraçoğlu
- Amaç savaş dışı kalabilmek
- Türkiye müttefiklerce savaşa çekilmeye çalışıldı

Yapılan Anlaşmalar

- 1940
 - Ankara Paktı
 - İngiltere, Fransa, Türkiye
 - Amaç Akdeniz'de savaşı önleme
- Almanya ile ticaret 1940
- Bulgaristan ile saldırmazlık 1941
- Almanya ile saldırmazlık 1941

Seferberlik ilanı

- İş gücü azaldı
- Gelirler savunmaya harcandı
- Karaborsa arttı
- Karne uygulamasına geçildi
- Hava saldırısına karşı karartma uygulaması
- Almanlara karşı Çakmak Hattı oluşturuldu

Savaşa Giriş

- 1945
- Sembolik olarak Almanya'ya savaş ilan edildi
- Savaşın sonucu belli olmuştu
- Amaç oluşturulacak Birleşmiş Milletler'e girebilmek

Kahire Görüşmeleri

- Aralık 1943
- Roosevelt (ABD), Churchill (İng), İsmet İnönü
- Amaç Türkiye'yi savaşa sokma
- Türkiye tarafsız kalmayı başardı

Adana Konferansı

- Ocak 1943
- Churchill (İng) Türkiye'ye geldi
- Amaç Türkiye'yi savaşa sokmak
- Türkiye askeri yardım talep etti
- Savaş dışı kalmayı başardık

Altı Gün ve Yom Kippur Savaşları

- 1967 Altı Gün Savaşı:** İsrail'in ani saldırısıyla başladı ve Araplar ağır bir yenilgi aldı.
- İsrail; Golan Tepeleri, Batı Şeria, Sina Yarımadası ve **Doğu Kudüs**'ü işgal etti.
- Topraklarını bu savaşla dört kat genişletti.
- 1973 Yom Kippur Savaşı:** **Mısır** ve **Suriye**, kaybettikleri toprakları geri almak için saldırdı.
- Savaş sırasında Arap ülkeleri, Batı'ya petrol ambargosu uyguladı.
- Bu durum, küresel bir **petrol krizine** yol açtı.
- Petrol ihraç eden ülkelerin kurduğu **OPEC**'in dünyadaki etkisi arttı.

Darbe nedir?

Bir ülkede, **yönetimi baskı** veya **zor kullanarak devirme** faaliyetidir.

Osmanlı'da darbeler

İlk isyanlar **padişahı değiştirmeyi** amaçlarken, son dönem darbeleri ise **rejimi (yönetim şeklini) değiştirmeyi** hedefledi.

OSMANLI DEVLETİ'NDE DARBELER

Bu sunumda
inceleyeceklerimiz

Temel soru

İktidarı **zorla ele geçirmek** ne gibi sonuçlar doğurur?

1876 Darbesi

1909 (31 Mart)

1913 (Bâb-ı Âli)

Başarısı

İşgalleri tek başlarına durduramadılar, ama düşmanı yavaşlatıp oyalayarak **düzenli ordunun kurulması için çok değerli bir zaman kazandırdılar**. Onların fedakarlığı olmasaydı, zafer çok daha zor olurdu.

Eksiklikleri

Düzenli bir ordu olmadıkları için **askerî disiplinden yoksundular**. Ayrıca, tüm yiyecek, giyecek ve silah ihtiyaçlarını halktan karşılıyorlardı, bu da bazen sorun yaratabiliyordu.

KUVAY-I MİLLÎYE HAREKETİ

Tanımı

Mondros Ateşkes Antlaşması'ndan sonra vatani işgal eden düşmanlara ve onlara yardım eden azınlıklara karşı savaşan, halkın içinden çıkmış silahlı direniş gruplarına **Kuvay-ı Millîye** (Milli Kuvvetler) denir.

Ortaya çıkışı

Özellikle vatansever halkımız, **İzmir'in işgalinden sonra** İstanbul Hükümeti'nden umudu kesince, ülkenin dört bir yanında kendiliğinden bu birlikleri kurmaya başladı.

Yapısı

Bu birlikler tamamen **gönüllülük** esasına dayanıyordu. Tek bir merkezden emir almıyorlar, kendi **bölgesel** liderlerinin komutasında hareket ediyorlardı.

DÜNYAYI SARSAN OLAYLAR

Tarihin Değiştiği Gün:
11 Eylül 2001

El-Kaide terör örgütü, kaçırdığı yolcu uçaklarıyla ABD'deki Dünya Ticaret Merkezi'ne ve Savunma Bakanlığı Pentagon'a saldırdı. Bu saldırılar tüm dünyayı şoka uğrattı.

Hiç Bitmeyen Sorun:
Filistin

Siyonizm düşüncesiyle Filistin topraklarında bir İsrail devletinin kurulması, bölgede on yıllardır süren bir sorunun başlangıcı oldu. **Yaser Arafat** liderliğindeki **Filistin Kurtuluş Örgütü (FKÖ)** ve Filistin halkının İsrail işgaline karşı başlattığı **intifada** (başkaldırı) hareketleri, bu direnişin simgesi oldu.

11 Eylül'ün Sonuçları

ABD, bu saldırılardan sonra **'Küresel Terörle Savaş'** adını verdiği bir doktrin başlattı. Bu kapsamda önce **Afganistan'a**, ardından da Irak'a askeri müdahalelerde bulundu.

Arap Baharı ve Devrilen Diktatörler

2010'da Tunus'ta bir gencin kendini yakmasıyla başlayan halk isyanları, bir domino etkisi yarattı. **"Yasemin Devrimi"** ile başlayan bu süreç Mısır, Libya ve Suriye gibi birçok Arap ülkesine yayılarak yıllardır başta olan liderleri devirdi.